Krátce

KYJOVICE

Z Domova Na zámku je moderní zařízení

Moravskoslezský kraj zrekonstruoval vedlejší budovu Domova Na zámku. Vybudoval zde důstojné a plnohodnotné bydlení pro 18 seniorů. Rekonstrukce například zajistila bezbariérový přístup a zlepšila sociální zařízení. Celkové náklady přesáhly 22 milionů korun a byly hrazeny z rozpočtu kraje. (tst)

OPAVA

Charita hledá tříkrálové koledníky

Charitativní Tříkrálová sbírka má více než desetiletou tradici. Od 2. do 10. ledna 2011 do ulic znovu vyjdou Kašpaři, Melichaři a Baltazaři, aby do speciálních kasiček vybírali peníze pro lidi v tísni. Pro tuto charitativní akci hledá opavská charita tříkrálové koledníky z řad dětí i dospělých a vedoucí skupinek starší patnácti let. Pokud se chcete zapojit, kontaktujte Marii Gilíkovou na telefonním čísle 604 175 518. (tst)

Stometrový vrt už je utěsněný, léčivá kyselka z něj netryská

Odbor životního prostředí ve Vítkově svolal na minulé úterý schůzku. Týkala se Jánských Koupelí a místní kyselky, která **samovolně vytékala** z jednoho vrtu a tvořila v parku bývalých lázní malé jezero.

JÁNSKÉ KOUPELE „Cílem schůzky bylo, aby voda dále netekla – a to se povedlo," uvedl Slavomír Jaššo z odboru životního prostředí. Tryskající minerální pramen se podle něj podařilo zastavit ještě před schůzkou samotnou.

Problémy s vytékající minerální vodou mají v Jánských Koupelích už delší dobu. V posledním případě voda z vrtu unikala asi dva týdny. Objevily se spekulace, že vytékající voda pochází ze sirného pramene, analýza vody to však vyloučila. „Je to minerální voda s obsahem železa, žádná síra v ní není, to jsme věděli od začátku. Dříve ji tady jezdili pít chudokrevní lidé," říká Jan Netal z opavské firmy Baneba, současný vlastník areálu. Baneba do utěsnění vrtu investovala asi deset tisíc korun.

Kyselka byla pod velkým tlakem, proto vytékala

Proč vlastně voda vytékala? „Ta voda pochází ze stometrového hloubkového vrtu. Je to kyselka, ve které je přítomen kysličník uhličitý. Pokud se z vrtu pravidelně neuvolňuje, časem vznikne přetlak a voda začne vytékat," vysvětlil Netal. Dále doplnil, že k této situaci dochází běžně, že je naprosto normální.

„Také podle hydrogeologů je všechno v pořádku, provedli tady inspekci," prozradil Luděk Kozák, starosta Starých Těchanovic. Říká, že se voda v parku drží často. „Park je na nižší úrovni než hladina řeky, takže tam bývá vlhko a voda se tam drží, třeba na jaře nebo při povodních. Teď je to zamrzlé, ale až se oteplí, voda se vysuší."

„Problém jsme vyřešili, vrt budeme dál hlídat"

Vyústění pramene nemá kohoutek, proto vodu nejde pustit. „Ten kohoutek tam byl, ale třikrát nám ho někdo ukradl," řekl Netal.

Vrt kryje přišroubovaná zátka, u které je pojistka. „Vrt budeme samozřejmě hlídat. Pravidelně budeme používat manometr, který změří tlak vody pod zemí," uvádí Netal. Podle Šárky Petrtýlové, tajemnice městského úřadu Vítkova, má pramen sledovat i Český inspektorát lázní a zřídel, jeden z odborů ministerstva zdravotnictví.

Léčebné účinky zdejší vody znali opavští lékaři už v 18. století. Opravdové lázně zde založil Jan z Tenczina kolem roku 1810. O jejich největší rozkvět se zasloužil hrabě Camillo Razumovsky na přelomu 19. a 20. století.

Od roku 1994 jsou všechny objekty z důvodu nedostatku financí uzavřeny a chátrají. Areál se firmě Baneba už nějakou dobu nedaří prodat. „V současnosti máme dva potenciální investory, zatím je to v jednání," přiblížil Netal. Téměř všechny budovy jsou zapsané na seznamu nejohroženějších kulturních památek.

Tereza Stanislavová

Prospělo by obci znovuobnovení lázní? Podaří se historickou památku zachránit?
Pište na: redova@mfdnes.cz

FAKTA

Historie Jánských Koupelí

Jánské koupele patřily v 19. a v první polovině 20. století **k nejznámějším lázním** ve Slezsku. Po roce 1945 byly znárodněny, pak tam vznikla **dětská ozdravovna** a později středisko odborářské rekreace. Poslední rekreanti odsud odjeli v roce 1993.

Výstava ukazuje, jak slavili lidé Vánoce za protektorátu

Slezské zemské muzeum chce návštěvníkům **v Památníku II. světové války** přiblížit, jak se slavily Vánoce v období protektorátu ve městě a na vesnici. Připravilo komentované prohlídky

HRABYNĚ Ve vánočně vyzdobené stálé expozici se návštěvníci mohou dozvědět, jaké zvyky lidé v době protektorátu dodržovali, co jedli a pili a jak vánoční stůl ovlivnil přídělový systém.

„Výstavu s vánoční tematikou připravujeme každý rok. Třeba ta loňská měla opravdu úspěch," říká Kamila Poláková, kurátorka výstavy. Podle ní je letošní návštěvnost slabá. Může za to zřejmě i počasí, kvůli kterému je k Památníku zhoršený přístup.

„V přízemí jsme se zaměřili na Vánoce na venkově, v prvním patře se věnujeme Vánocům ve městě. Ty byly o něco bohatší, lidé tu měli více peněz. Záleželo ale na tom, co se jim podařilo sehnat na černém trhu, který se s přídělovým hospodářstvím rozvinul," popsala kurátorka Poláková. Výstavu můžete navštívit v Památníku II. světové války v Hrabyni do 23. prosince. Pro zájemce jsou zde připraveny také recepty s vánočními pochutinami.

Vánoce kdysi Kurátorka výstavy Kamila Poláková stojí u jednoho z exponátů v Památníku II. světové války v Hrabyni na Opavsku. Foto: Alexandr Satinský, MF DNES

Vánoce na slezském venkově a jak je lidé trávili

Advent ve Slezsku znamenal velmi přísný půst. Lidé jedli na snídani polévku vodinku – z vody a chleba – nebo syrovátku z brambory, na oběd bývaly kroupy nebo stírka, k večeři chleba s vejci, krupice, hrách a kroupy.

Stromečky se zdobily slámou, ovocem, perníky a cukrem. Na stole musel být bílý ubrus, uprostřed slaměnka a v ní trochu od každé plodiny, kterou hospodář pěstoval. Nechyběla zapálená svíčka a křížek nad stolem, pod kterým se modlilo. Od svátečního stolu se nesmělo vstávat, aby do rodiny nepřišla smrt.

I štědrovečerní večeře byla prostá. Kapra často nahradila vaječná omeleta v trojobalu, následovala černá omáčka s vánočkou a papučky (kuličky z kynutého těsta) nebo krupice. Dárky dostávaly pouze děti. U stromečku pak všichni společně zpívali koledy.

Tereza Stanislavová

RECEPTY

Vánoční dobroty z období protektorátu

Vánočka bez vajec
60 dkg mouky, 30 dkg vařených strouhaných brambor, 10 dkg cukru, 8 dkg tuku, 4 dkg droždí, trochu soli, dle možnosti hrozinky a citronová kůra. Těsto zadělejte troškou mléka hodně tuhé a před pečením potřete vánočku trochou oslazeného mléka. Je výtečná.

Dort z mrkve
2 vejce (případně za jedno náhražku), 14 dkg cukru a 14 dkg strouhaných ořechů se velmi dobře utře. Přidá se šťáva a kůra z 1 citronu, 4–5 kávových lžic strouhané housky, 14 dkg strouhané mrkve a 2 lžíce hrubé mouky, promíchané s kávovou lžičkou pečivového prášku. Peče se ve vymaštěné a pomoučněné formě, po vychladnutí se rozkrájí a plní zavařeninou.

Fórum čtenářů

výběr z dopisů, kráceno

Vaše názory nás zajímají
Pište nebo mailujte na e-mail redova@mfdnes.cz nebo na adresu Puchmajerova 1, Moravská Ostrava, 702 00

Co pro RPG znamená důstojné bydlení?

» Ad: Byty RPG

V domě, který „obhospodařuje" RPG bydlím již 18 let, mohu tedy myslím objektivně zhodnotit stávající neutěšenou situaci.
RPG se rozhodla navýšit nájemné v bytech (a to i u stávajících starých smluv a dlouholetých nájemníků – de facto za holobyty), o které se absolutně nestará, příkladem: výmalba společných prostor, chodníky před domy – propadlé, vchodové dveře, okna, domofony. Jejich zájem o vzhled a kulturu bydlení se probudil až v posledních měsících se související úpravou nájemného – viz Havířov-Starý Šumbark. Kultura bydlení na tomto sídlišti s převážnou většinou jejich bytů je naprosto nedostačující Byty, které neprošly momentální revitalizací, by bez stálých investic nájemníků byly v dezolátním stavu – týká se to koupelen – obklady, dlažby, vany, toalety, kuchyně – bez základního vybavení jako sporák, tlící okna…
To jim ovšem nijak nebrání ve výběru finančních prostředků za pronájem kuchyňské linky, vestavěné skříně, sporáku, které už v bytech buď nejsou vůbec, nebo mají dávno po době své životnosti. Když mám porovnat nemovitosti RPG a obdobné domy, které jsou ve vlastnictví nájemníků, je to opravdu markantní rozdíl.

Nevidím tedy ústupek ve výpovědní lhůtě, která je prodloužena z 1 měsíce na 3, ani ústupek ve výběru sankcí – snížen z 5 000 korun na 1 000 – jako dostatečný. Problém je v navýšení nájemného ve srovnání s tím, co si RPG představuje pod pojmem „důstojné bydlení". Jejich nestoudné návrhy nových smluv týkající se pro většinu nájemníků snad nejdůležitějšího bodu, a to zvýšení nájemného, ve smyslu – podepište a do roku 2014 vám možná vyměníme okna, mi přijdou naprosto absurdní.

Vedení RPG by se mělo, a to jak nad sebou samými, tak i nad vydáním jejich „Bílé knihy" a následným rozesíláním politikům, vážně zamyslet. Doporučoval bych vážnému představenstvu, ať se laskavě zvedne ze svých zahřátých židlí a jde se podívat na jimi obhospodařované nemovitosti a přestanou vydávat jako standard pár desítek rekonstruovaných domů.

Rastislav Benčať

Vaším objektivem

Fotografie uživatelů serveru rajce.net

Advent v kapličce O druhém adventním víkendu se konala v Háji ve Slezsku výstava. Lidé si mohli prohlédnout a koupit výrobky dětí i dospělých, kteří navštěvují keramické kurzy.
Foto: ivik68. rajce.net

Kina Tron Legacy – legendární sci-fi film v novém obalu

Baška

KINO
Tel. 558 445 210
Pásmo pohádek 09.00

Bílovec

KINO RADOST
Pivovarská 20, tel. 556 412 276
Rodinka 17.30
Poznáš muže svých snů 19.30

Bruntál

KINO CENTRUM
Jesenická 1, tel. 775 954 202
Red 17.45, 20.00
Sammyho dobrodružství 3D 17.30
Ďábel 19.45

Frýdek-Místek

NOVÁ SCÉNA VLAST
Hlavní 112, tel. 558 438 083
Přežít svůj život 19.00

Havířov

KINO ÚSVIT
Dlouhá 46A, tel. 596 411 277
The Social Network 17.45
Tacho 20.00

Jeseník

KINO POHODA
Dittersdorfova 599, tel. 773 588 002
Harry Potter a Relikvie smrti – část 1. 17.00

Karviná

KINO CENTRUM
Těreškovové 2234, tel. 596 312 061
Rodinka 17.45
Tron Legacy 20.00

Klimkovice

KINO PANORAMA
Palackého 362, tel. 556 420 036
Harry Potter a Relikvie smrti – část 1. 17.00

Kopřivnice

KINO PULS
Obránců míru 368, tel. 556 871 415
Harry Potter a Relikvie smrti – část 1. 17.00
Občanský průkaz 20.00

Krnov

KINO MÍR 70
nám. Míru 14, tel. 554 615 050
Bastardi 18.00
The Social Network 20.00

Opava

KINO MÍR
Kolářská 5, tel. 553 615 658
Jíst, meditovat, milovat 18.00

Ostrava

KINO ART
(DKMO), 28.října 124, tel. 597 489 111
Občanský průkaz 17.00, 19.30

KINO LUNA
Výškovická 113, tel. 596 751 712
Prázdniny v Římě 17.00
Počátek 19.15

MINIKINOKAVÁRNA
Kostelní 3, tel. 599 527 851
Domů na Vánoce 17.00, 19.30

MULTIKINO CINESTAR
Novinářská 6c, tel. 595 699 989
Rodinka 14.00, 16.00, 18.10
Na doraz 14.45
Tacho 17.00, 19.20, 21.40
Paranormal Activity 2 19.45, 21.45
Dívka, která kopla do vosího hnízda 20.20
Občanský průkaz 20.50
Bastardi 21.15
Harry Potter a Relikvie smrti – část 1. 14.10, 15.00, 17.30, 18.10, 21.20
Letopisy Narnie: Plavba Jitřního poutníka 14.45, 16.15, 17.15, 18.45
Tron Legacy 15.45, 16.30, 18.30, 19.15, 21.15, 22.00

Třinec

KINO KOSMOS
Dukelská 6, tel. 558 331 727
Harry Potter a Relikvie smrti – část 1. 17.00
The Social Network 20.00